

UCHWAŁA

Dnia 7 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

Protokolant Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu, na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w dniach 25 czerwca 2025 r. i 30 lipca 2025 r., z udziałem wnioskodawcy J. N., jego pełnomocnika radcy prawnego M. C. oraz X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w E. i jego obrońcy M. G. – prokuratora Prokuratury Regionalnej w G., wniosku radcy prawnego M. C. – pełnomocnika wnioskodawcy J. N. z dnia 8 stycznia 2025 r., w przedmiocie podjęcia uchwały o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w E., za to, że:

1. w okresie od dnia 19 października 2019 r. do dnia 16 czerwca 2020 r. w G., jako funkcjonariusz publiczny - prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Regionalnej w G. w sprawach [...] i [...], przekroczył przysługujące mu uprawnienia oraz nie dopełnił ciążących na nim obowiązków w ten sposób, że kierował wnioski o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz przedłużaniu stosowania tego środka w oparciu o wyjaśnienia i oświadczenia, które składane były pod jego wpływem oraz wskazywaniu w tych wnioskach na konieczność wykonywania pozornych czynności procesowych, niesporządzeniu protokołu z czynności przesłuchań, prowadzeniu przewlekłe postępowania, niewyrażaniu zgody na widzenie z obrońcą, niewyrażaniu zgody na kontakt telefoniczny z obrońcami i żoną pokrzywdzonego, uniemożliwieniu wykonania fotokopii całości akt sprawy, wydaniu wskazania do uznania J. N. za osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie tzw. „N”, sztucznym wykreowaniu oraz ingerowaniu w postępowanie przygotowawcze [...], przetrzymywaniu zażaleń, zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego przekraczającego poczet ewentualnych orzeczeń, podawaniu nieprawdy na

posiedzeniach sądu w przedmiocie zabezpieczeń majątkowych, czym działał na szkodę J. N., tj. za przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.;

2. w okresie od dnia 19 października 2019 r. do dnia 16 czerwca 2020 r. w G., wykonując czynności służbowe jako prokurator Prokuratury Regionalnej w G. podlegał do składania fałszywych oświadczeń wiedzy P. S., T. J., M. P., innych współpodejrzanych i świadków w toku prowadzonych spraw Prokuratury Regionalnej w G. za sygnaturami [...] i [...] ustalając wcześniej treść ich depozycji, a w szczególności, to co mają przekazywać w kontekście J. N. tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na podstawie art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze - dalej powoływanej jako p.p.

uchwalił:

I. odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w E. za czyny wskazane we wniosku pełnomocnika wnioskodawcy J. N. – radcy prawnego M. C. z dnia 8 stycznia 2025 r., tj. z art. 231 § 1 k.k. i art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Radca prawny M. C. – pełnomocnik J. N., wnioskiem z dnia 8 stycznia 2025 r., wniósł o zezwolenie na pociągnięcie X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w E. do odpowiedzialności karnej, za to, że:

1. w okresie od dnia 19 października 2019 r. do dnia 16 czerwca 2020 r. w G., jako funkcjonariusz publiczny - prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Regionalnej w G. w sprawach [...] i [...], przekroczył przysługujące mu uprawnienia oraz nie dopełnił ciążących na nim obowiązków w ten sposób, że kierował wnioski o zastosowanie środka

zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz przedłużaniu stosowania tego środka w oparciu o wyjaśnienia i oświadczenia, które składane były pod jego wpływem oraz wskazywaniu w tych wnioskach na konieczność wykonywania pozornych czynności procesowych, niesporządzeniu protokołu z czynności przesłuchań, prowadzeniu przewlekłe postępowania, niewyrażaniu zgody na widzenie z obrońcą, niewyrażaniu zgody na kontakt telefoniczny z obrońcami i żoną pokrzywdzonego, uniemożliwieniu wykonania fotokopii całości akt sprawy, wydaniu wskazania do uznania J. N. za osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie tzw. „N”, sztucznym wykreowaniu oraz ingerowaniu w postępowanie przygotowawcze [...], przetrzymywaniu zażaleń, zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego przekraczającego poczet ewentualnych orzeczeń, podawaniu nieprawdy na posiedzeniach sądu w przedmiocie zabezpieczeń majątkowych, czym działał na szkodę J. N., tj. za przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.;

2. w okresie od dnia 19 października 2019 r. do dnia 16 czerwca 2020 r. w G., wykonując czynności służbowe jako prokurator Prokuratury Regionalnej w G. podlegał do składania fałszywych oświadczeń wiedzy P. S., T. J., M. P., innych współpodejrzanych i świadków w toku prowadzonych spraw Prokuratury Regionalnej w G. za sygnaturami [...] i [...] ustalając wcześniej treść ich depozycji, a w szczególności, to co mają przekazywać w kontekście J. N. tj. o przestępstwo z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Radca prawny M. C. wniósł też o dołączenie:

1. akt sprawy zawisłej przed Sądem Rejonowym [...] w G. o sygn. [...],
 2. akt sprawy Prokuratury Okręgowej w P. o sygn. [...],
 3. akt sprawy Prokuratury Okręgowej w K. o sygn. [...],
 4. akt sprawy Prokuratury Okręgowej w B. o sygn. [...]
- i dopuszczenie znajdujących się w nich dokumentów celem potwierdzenia okoliczności: treści przesłuchań osobowych źródeł dowodowych, wydawania orzeczeń, zatrzymanych i zabezpieczonych dowodów (k. 2 - 7).

W uzasadnieniu wniosku, radca prawny M. C. wskazał, że prokurator X. Y., prowadząc postępowanie o sygn. akt [...] (aktualnie sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w G. za sygn. akt [...]), dopuścił się wielu naruszeń oraz uchybień, szczegółowo opisanych w subsydiarnym akcie oskarżenia z dnia 14 listopada 2024 r. Dotyczyły one m.in. kierowania wniosków o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz przedłużaniu stosowania tego środka w oparciu o wyjaśnienia i oświadczenia, które składane były pod jego wpływem oraz wskazywaniu w tych wnioskach na konieczność wykonywania pozornych czynności procesowych, niesporządzeniu protokołu z czynności przesłuchania, przewlekłego prowadzenia postępowania, niewyrażaniu zgody na widzenie z obrońcą, niewyrażaniu zgody na kontakt telefoniczny z obrońcami i żoną wnioskodawcy, uniemożliwieniu wykonania fotokopii całości akt sprawy, wydaniu wskazania do uznania J. N. za osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie tzw. „N”, sztucznym wykreowaniu oraz ingerowaniu w postępowanie przygotowawcze o sygn. akt [...], przetrzymywaniu zażaleń, zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego przekraczającego poczet ewentualnych orzeczeń, podawaniu nieprawdy na posiedzeniach sądu w przedmiocie zabezpieczeń majątkowych, czym niewątpliwie przekroczył przysługujące mu uprawnienia oraz nie dopełnił ciążących na nim obowiązków. Ponadto wskazał, że obrońcy J. N. w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Regionalną w G. o sygn. akt [...], wykorzystując swoje uprawnienia składali zażalenia na niekorzystne względem ww. decyzje procesowe wydane przez prokuratora X. Y.. Sądy rozpoznające zażalenia w każdej ze spraw wskazywały na istniejące w postępowaniu o sygn. akt [...] nieprawidłowości (m.in. postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 marca 2020 r., sygn. akt [...], postanowienie Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt [...], postanowienie Sądu Rejonowego [...] w G. z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt [...], postanowienie Sądu Rejonowego [...] w G. z dnia 7 października 2022 r., sygn. akt [...]). W toku postępowania zawisłego przed Sądem Okręgowym w G. o sygn. akt [...] ujawniły i potwierdziły się okoliczności opisane w pkt 1 ppkt b) wniosku. Oskarżeni w tej sprawie M. P. oraz T. J. stwierdzili jednoznacznie w swoich wyjaśnieniach, że prokurator X. Y. naciskał na nich na składanie wyjaśnień

obciążających wnioskodawcę J. N. Według pełnomocnika wnioskodawcy, prokurator X. Y. na żadnym etapie postępowania, które prowadził, nie dążył do ustalenia prawdy obiektywnej, a jedynie podejmował działania, które ukierunkowane były na wykazanie winy J. N. Podejrzani, jak wskazano powyżej, mieli składać wyjaśnienia „pod dyktando” prokuratora X. Y. Takie działania doprowadziły *de facto* do zaburzenia instytucji stosowania środków zapobiegawczych, a materiał dowodowy, który składany był wraz z wnioskiem o stosowanie lub przedłużenie stosowania środka zapobiegawczego, stanowiły dowody pośrednie stanowiące oświadczenia, notatki, które nie zostały udostępnione obrońcom. Według wnioskującego, powyższe działania prokuratora X. Y. wypełniają znamiona czynu zabronionego podżegania do składania fałszywych wyjaśnień oraz oświadczeń wiedzy w toku postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Regionalną w G. o sygn. akt [...] oraz [...].

W dniu 4 czerwca 2025 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wpłynęła odpowiedź M. G. - prokuratora Prokuratury Regionalnej w G. obrońcy X. Y. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w E. na wniosek z dnia 8 stycznia 2025 r. o wyrażenie zgody na pociągnięcie ww. do odpowiedzialności karnej. W odpowiedzi tej obrońca prokuratora X. Y. wniósł o wydanie uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie ww. do odpowiedzialności karnej, albowiem według jego oceny, nie zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa przez prokuratora X. Y., który jak wskazano w uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek, nie przyznaje się do popełnienia czynów zarzucanych subsydiarnym aktem oskarżenia, jak i tym samym, złożonym przez radcę prawnego M. C. wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. (k. 209 - 213).

W dniu 23 czerwca 2025 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wpłynęło pismo prokuratora X. Y. z dnia 20 czerwca 2025 r. zatytułowane „wniosek dowodowy”, w którym wrócił się o załączenie wnioskowanych w tym piśmie dowodów oraz odniósł się do zarzutów sformułowanych we wniosku o udzielenie zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za czyny z art. 231 § 1 k.k. i art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 225 – 228).

Na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2025 r. wnioskodawca J. N. i jego pełnomocnik radcy prawny M. C. poparli złożony wniosek, natomiast X. Y. - prokurator Prokuratury Okręgowej w E. i jego obrońca M. G. – prokurator Prokuratury Regionalnej w G. wnieśli o nieuwzględnienie tego wniosku (k. 252 – 253).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Poza sporem jest, że przewidziany w 135 § 1 p.p. zakaz pociągania do odpowiedzialności karnej prokuratora bez zgody sądu dyscyplinarnego, składający się na tzw. immunitet formalny (procesowy) prokuratora, nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągania osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę sądu dyscyplinarnego. Oczywiście immunitet ten nie ma być postrzegany jako swoistego rodzaju prawo osobiste przysługujące osobie sprawującej urząd prokuratora. Nie może też stanowić środka zapewnienia bezkarności jego posiadaczom.

W myśl art. 135 § 5 p.p. Sąd Najwyższy wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. To oznacza, że materialna podstawa decyzji w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest w istocie tożsama z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. Na gruncie zaś wykładni tego przepisu k.p.k. wskazuje się, że wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która wystarcza do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia w rozumieniu art. 303 k.p.k. Poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba. W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego podkreśla się, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” jest nieostre (niedookreślone), zatem ocena, czy spełniona została opisana nim przesłanka, zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 18 października 2004 r., sygn. SNO 40/04, OSNSD 2004, poz. 33).

Podejrzanie popełnienia przestępstwa musi być jednak w pełni uzasadnione, nienasuujące żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa (por. np. uchwały Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 8 maja 2007 r., sygn. SNO 21/07, OSNSD 2007, poz. 38, z dnia 27 stycznia 2009 r., sygn. SNO 95/08, OSNSD 2009, poz. 24, z dnia 20 lipca 2011 r., sygn. SNO 32/11, OSNSD 2011, poz. 41).

Odnosząc się do wniosku pełnomocnika wnioskodawcy J. N. z dnia 8 stycznia 2025 r. należy stwierdzić, że brak jest podstaw uzasadniających wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora X. Y. za czyny wymienione w tym wniosku. Okoliczności powołane we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora X. Y. do odpowiedzialności karnej, nie uzasadniają przekonania, aby popełnienie przez wskazanego prokuratora czynów kwalifikowanych z art. 231 § 1 k.k. i z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zostało dostatecznie uprawdopodobnione.

Nie budzi wątpliwości, że działanie w granicach uprawnień i obowiązków jest ustawową, choć umiejscowioną poza k.k., okolicznością uniemożliwiającą przyjęcie bezprawności czynu, wówczas gdy działaniem takim, podmiot, któremu z mocy ustawy przyznano kompetencje do takiego działania, przekroczył normę sankcjonowaną w prawie karnym, a więc gdy rzeczonym działaniem podmiot ten zrealizował znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary. Jak się podkreśla w doktrynie, nadanie działaniu w granicach uprawnień i obowiązków służbowych statusu okoliczności wyłączającej bezprawność (czyli okoliczności kontratypowej), wynika z konieczności zapewnienia w państwie stanu praworządności, zapewnienia, które niejednokrotnie wymaga ze strony działających w imieniu państwa funkcjonariuszy, naruszającej prawnokarną normę sankcjonowaną ingerencji w życie, zdrowie, wolność czy mienie obywateli. Kompetencję do takiej ingerencji może przyznawać jedynie akt normatywny rangi ustawy (por. Ł. Pohl, Prawo karne. Wykład części ogólnej, Warszawa 2013, s. 258 – 260).

Zgodnie z treścią art. 231 § 1 k.k. odpowiedzialność karną ponosi funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego.

Ten występek należy do kategorii przestępstw z konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, a więc materialnych znamienych skutkiem, którym jest wystąpienie niebezpieczeństwa szkody w interesie publicznym lub prywatnym (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt I KZP 24/12). Podmiotem czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k. jest wyłącznie funkcjonariusz publiczny. Ze względu jednak na sformułowanie znamion typu czynu zabronionego, a przede wszystkim odwołanie się do zakresu uprawnień i obowiązków ciążących na funkcjonariuszu publicznym, oczywiste jest, że w konkretnym przypadku krąg podmiotów będzie determinowany zakresem podmiotowym określonym w normie nakazującej podjęcie określonego zachowania czy to zakazującej określonych czynności (zob. P. Kardas, Odpowiedzialność karna za łapownictwo, Przegląd Sądowy 2002, nr 7-8, s. 23). W omawianym typie czynu zabronionego czynnością wykonawczą jest działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w ściśle określony sposób, a mianowicie przez przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. Obowiązek określa powinność określonego zachowania się przez określoną osobę; uprawnienie zaś – „przezwoleń i prawo do cudzego zachowania”. Źródło obowiązków, których niewypełnienie stanowi warunek konieczny realizacji znamion określonych w omawianym typie czynu zabronionego, zależy od charakteru obowiązku. Może on mieć charakter ogólny – wtedy źródłem takiego obowiązku są przepisy odnoszące się najczęściej do wszystkich funkcjonariuszy, szczególny – regulują go przepisy dotyczące określonej kategorii funkcjonariuszy publicznych bądź indywidualny, którego źródłem będą najczęściej przepisy regulaminu, instrukcji, a także wydane przez uprawnioną osobę polecenie wykonania określonych czynności (zob. O. Górniok [w:] Kodeks karny. Komentarz, wyd. II, red. A. Wąsek, s. 87). Nie budzi wątpliwości, ani w doktrynie, ani w orzecznictwie, że samo przekroczenie uprawnień albo niedopełnienie obowiązków nie realizuje jeszcze znamion typu czynu zabronionego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 1974 r., sygn. akt II KR 177/74, LEX nr 20871; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2003 r., sygn. akt WK 3/03, OSNKW 2003, z. 5 – 6, poz. 53). Konieczne jest jeszcze działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego (zob. A. Barczak - Oplustil, M. Iwański [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część

II. Komentarz do art. art. 212-277d, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, art. 231).

Pełnomocnik wnioskodawcy J. N. – radca prawny M. C., zarzuca we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, że prokurator X. Y. miał się dopuścić popełnienia czynu z art. 231 § 1 k.k., gdyż w ocenie ww., kierował wnioski o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz o przedłużanie stosowania tego środka w oparciu o wyjaśnienia i oświadczenia, które składane były pod jego wpływem oraz wskazywał w tych wnioskach na konieczność wykonywania pozornych czynności procesowych, nie sporządził protokołu z czynności przesłuchania, przewlekłe prowadził postępowania, nie wyrażał zgody na widzenie z obrońcą, nie wyrażał zgody na kontakt telefoniczny z obrońcami i żoną wnioskodawcy, uniemożliwiał wykonanie fotokopii całości akt sprawy, wydał wskazanie do uznania wnioskodawcy za osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie tzw. „N”, w sztuczny sposób kreował oraz ingerował w postępowanie przygotowawcze o sygn. akt [...], przetrzymywał zażalenia, zastosował zabezpieczenie majątkowe przekraczające poczet ewentualnych orzeczeń, podawał nieprawdę na posiedzeniach sądu w przedmiocie zabezpieczeń majątkowych.

Należy zauważyć, że ocena tego, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, choć nie może być dowolna, to nie może też następować niejako automatycznie. W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, że nie każda nieprawidłowość w działaniu funkcjonariusza publicznego musi być *a priori* utożsamiana z przekroczeniem uprawnień lub niedopełnieniem obowiązków, a więc z realizacją znamion czynu zabronionego określonego w art. 231 § 1 k.k. Wskazana ocena powinna mieścić się w granicach wyznaczonych regulacją zawartą w art. 7 k.p.k. Przepis ten nakazuje to, aby przekonanie organu procesowego było kształtowane w oparciu o swobodną ocenę dowodów, uwzględniającą wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. Istotą „swobodnej oceny dowodów” jest zatem pozostawienie organowi procesowemu pewnej sfery autonomii przy podejmowaniu decyzji procesowych, możliwości dokonania oceny (do pewnego stopnia dyskrecjonalnej), czy przesłanki wynikające z określonej normy prawnej zostały zrealizowane.

Warto też zauważyć, że przepis art. 7 § 1 p.p. ustanawia zasadę niezależności prokuratora przy wykonywaniu czynności określonych w ustawach. Zasada ta, oprócz wymiaru zewnętrznego rozumianego jako brak nacisków ze strony podmiotów znajdujących się poza strukturą prokuratury, ma też wymiar wewnętrzny, który definiuje samodzielność przy realizacji kompetencji wynikających z regulacji procesowych. Warunkiem urzeczywistnienia zasady niezależności prokuratora jest zatem to, aby prokuratorzy mogli wykonywać swoje zadania służbowe bez zastraszania, utrudnień, nękania, niewłaściwych ingerencji lub bezpodstawnego narażenia na odpowiedzialność cywilną, karną lub inną. W kontekście zatem choćby zasady niezależności prokuratora, zarzut popełnienia przestępstwa z art. 231 k.k. musiałby być związany z poważnymi nadużyciami uprawnień przewidzianych dla prokuratora w przepisach szczególnych, które to uprawnienia wykorzystałby on bez żadnej podstawy prawnej wobec stron postępowania przygotowawczego, doprowadzając zarazem do istotnych niekorzystnych dla nich następstw procesowych.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego nie zachodzi dostatecznie uprawdopodobnione podejrzenie popełnienia przez prokuratora X. Y. zarzucanego mu w pkt 1 wniosku przestępstwa, gdyż wykonywane przez niego czynności procesowe w sprawach o sygn. akt [...] i [...], nie stanowiły realizacji znamion czynu z art. 231 § 1 k.k.

W pierwszym rzędzie należy zauważyć, że w Prokuraturze Okręgowej w P. toczyło się śledztwo wszczęte postanowieniem z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt [...], z zawiadomienia pełnomocnika J. N. – radcy prawnego M. C. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, do którego miało dojść w toku postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Regionalną w G. pod sygn. akt [...] oraz [...]. Śledztwo zakończyło się umorzeniem na mocy postanowienia z dnia 28 czerwca 2024 r. (k. 28-50), które zostało utrzymane w mocy postanowieniem prokuratora Prokuratury Regionalnej w P. z dnia 23 września 2024 r, sygn. akt [...] (k.51-60). Powyższa decyzja umożliwiła oskarżycielowi posiłkowemu subsydiarnemu J. N. na skorzystanie z uprawnień do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia. Przedmiotowy akt oskarżenia został wniesiony w terminie, gdyż jak wynika z daty prezentaty umieszczonej na kopercie (k. 18 akt o sygn. [...]), korespondencja

została nadana w placówce pocztowej w dniu 15 listopada 2024 r., a o odpis postanowienia o utrzymaniu w mocy postanowienia w przedmiocie umorzenia śledztwa został doręczony pokrzywdzonemu oraz jego pełnomocnikowi w dniu 15 października 2024 r. (zpo k. 250 i k. 251). Odnosząc się do postępowań objętych zarzutem, jak wynika z ustaleń Prokuratury Okręgowej w P., śledztwo toczące się pod sygn. akt [...], prowadzone jest przez zespół prokuratorów Prokuratury Regionalnej w G., a referentem tej sprawy jest prokurator X. Y. Z kolei sprawa pod sygn. akt [...], prowadzona była pod nadzorem prokuratora X.1 Y.1 W sprawie o sygn. akt [...] śledztwo nie zostało dotychczas zakończone. Z powyższej sprawy wyłączono sprawę o sygn. akt [...] i skierowano akt oskarżenia do Sądu Okręgowego w G., w którym przedmiotową sprawę zarejestrowano pod sygn. akt [...]. Natomiast sprawę o sygn. akt [...] przekazano do Prokuratury Okręgowej w K. i pierwotnie zarejestrowano pod sygn. [...], a obecnie powyższe postępowanie przygotowawcze pozostaje w toku i zarejestrowane jest pod sygn. akt [...]. Wszystkie wymienione postępowania są prowadzone przeciwko m.in. J. N. Należy dostrzec, że postępowanie o sygn. akt [...], którego referentem jest prokurator X. Y. jest wielowątkowe i wieloosobowe. Przez okres prowadzenia śledztwa wykonano szereg czynności procesowych z udziałem podejrzanych i świadków, przede wszystkim liczne przesłuchania oraz konfrontacje. Czynności te były wykonywane przez różnych prokuratorów, a więc nie wszystkie wykonywał prokurator X. Y., jak również nie wszystkie dokumenty to on sporządzał. Czynności procesowe i zachowania prowadzących wskazane powyżej śledztwa, były wielokrotnie przedmiotem kontroli sądowej i sądy wyrażały w swych rozstrzygnięciach zarówno stanowiska korzystne, jak i niekorzystne dla J. N.

Mając zatem na uwadze powyższe oraz okoliczności niniejszej sprawy, ustalone na podstawie zgromadzonych dowodów, stwierdzić należy, że podejmowane przez prokuratora X. Y. czynności procesowe w wymienionych powyżej sprawach, nie stanowiły przekroczenia uprawnień, które miały powodować działanie na szkodę interesu J. N. Rzeczywiście w wyniku kontroli sądowej decyzje procesowe były niejednokrotnie uchylane, bądź też sąd nie przychylił się do wniosków prokuratorów, to jednak nie sposób na tej podstawie wyprowadzić wniosku, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez

prokuratora X. Y. przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. Nie bez znaczenia pozostaje w omawianym kontekście, jak już wyżej wspomniano, wieloosobowy i wielowątkowy charakter prowadzonych postępowań przygotowawczych. Dodatkowo należy dostrzec, że skierowany do Sądu Okręgowego w G. akt oskarżenia w sprawie wyłączonej ze śledztwa prowadzonego pod sygn. akt [...], zarejestrowanej pod sygn. akt [...], obejmuje 27 oskarżonych, a akta liczą wiele tomów, więc wszystko to świadczy o rozmiarach prowadzonego postępowania. Odnosząc się już w dalszej części bezpośrednio do sformułowanego w pkt 1 wniosku zarzutu, Sąd Najwyższy podziela zapatrywania w tym zakresie przyjęte w treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie o sygn. akt [...] (k. 28-50). Argumentacja w nim zawarta odnosi się do zarzucenia w zawiadomieniu złożonym do Prokuratury Okręgowej w P. w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez prokuratorów w prowadzonych postępowaniach w sprawach o sygn. akt [...] i [...], tych samych uchybień co podniesione w przedmiotowym wniosku o uchylenie immunitetu prokuratorowi X. Y.. W pierwszej kolejności pełnomocnik wnioskodawcy J. N. zarzuca prokuratorowi X. Y. kierowanie wniosków o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz o przedłużenie stosowania tego środka w oparciu o wyjaśnienia i oświadczenia, które składane były pod jego wpływem oraz wskazywaniu w tych wnioskach na konieczność wykonywania pozornych czynności procesowych. Przesłuchany w toku śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w P., w charakterze świadka - prokurator X. Y. zeznał, że z tego co pamięta, podczas przesłuchań I. W. i F. W. obecny był ich pełnomocnik, poza tym wyrażali oni wolę ujawnienia wszystkich okoliczności oraz zdarzeń, o których mieli wiedzę w związku z prowadzonym śledztwem, aby móc w przyszłości skorzystać z instytucji art. 60 § 3 k.k., o którym to przepisie byli zresztą pouczeni. Dodatkowo zaprzeczyli, aby w ramach postępowania o sygn. akt [...] składali jakiegokolwiek zeznania poza protokołami przesłuchań. Wskazali też, że nie składali oświadczeń pisemnych w przedmiotowym śledztwie. Taką wolę ujawnienia okoliczności związanych z przedmiotowym śledztwem miał również B. W., który zadeklarował chęć współpracy z organami ścigania w zamian za możliwość skorzystania z dobrodziejstwa art. 60 k.k., co jednak spotkało się z negatywnym odbiorem J. N., któremu zarzucono

podżeganie do spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu małoletniej córki B. W., albowiem jego wyjaśnienia w znacznej mierze obciążały J. N. Mając na uwadze powyższe, można zatem wyprowadzić wniosek, że zarzucenie prokuratorowi X. Y. wpływu na depozycje złożone przez przesłuchiwanego w przedmiotowym śledztwie osoby poprzez ich rzekome ukierunkowanie w stronę złożenia depozycji niekorzystnych dla J. N., może świadczyć jedynie o chęci ich zdyskredytowania przez ww., nie ma natomiast poparcia w jakichkolwiek dowodach. Prokurator X. Y. w swoich zeznaniach wskazał, że cyt. „nikomu nie obiecywałem nadzwyczajnego złagodzenia kary za wskazanie li tylko informacji obciążających jakiegoś konkretnego podejrzanego, a dotyczyło to wiedzy o przestępstwach różnych osób i udziału w tych przestępstwach osób przesłuchiwanych” (k.137). Należy również dostrzec, że decyzje w zakresie zasadności i prawidłowości stosowania wobec J. N. tymczasowego aresztowania oceniane i analizowane były przecież wielokrotnie przez różne składy różnych sądów, nie sposób jest więc uznać, że były podejmowane na podstawie wniosków, w których przyjmowano argumentację opartą o fałszywe depozycje i oświadczenia oraz wymóg przeprowadzenia pozornych czynności. Z kolei odnosząc się do kwestii niewyrażania zgody na widzenia z obrońcą, czy niewyrażenia zgody na kontakt telefoniczny z obrońcą i żoną, w pierwszej kolejności należy wskazać, że z art. 217 k.k.w. wynikają zasady ustalania widzeń z tymczasowo aresztowanym i to prokurator decyduje, czy widzenie może być udzielone, czy też nie. Natomiast zasady korzystania ze środków łączności przez tymczasowo aresztowanego wynikają z art. 217c k.k.w. i zgodnie z § 2 wskazanego przepisu, zgodę na skorzystanie z aparatu telefonicznego wydaje organ, do którego dyspozycji podejrzany pozostaje, chyba, że zachodzi uzasadniona obawa, że rozmowa ta zostanie wykorzystana w celu bezprawnego utrudniania postępowania karnego. Podobnie jak w kwestii wyrażenia zgody na widzenie, tak i w kwestii wyrażenia zgody na skorzystanie z telefonu, decyduje organ do dyspozycji, którego pozostaje podejrzany. Dlatego też w odniesieniu do podejrzanego J. N., prokurator X. Y. był uprawniony zarówno udzielić zgody na powyższe, jak i jej odmówić. Trzeba też zauważyć, że obrońcy J. N. udzielano zgody na widzenie, niemniej radca prawny M. C. podnosi, że zastrzegano, żeby podczas widzenia była inna obecna do tego osoba uprawniona.

Jak wskazał podczas przesłuchania w charakterze świadka prokurator X. Y., jego zdaniem, wszelkie widzenia na terenie Aresztu Śledczego, odbywają się pod nadzorem funkcjonariuszy Służby Więziennej. Odnosząc się w dalszej kolejności do zarzutu niesporządzenia protokołu z czynności przesłuchania, tj. maszynopisu protokołu przesłuchania J. N. z dnia 12 marca 2020 r. w Areszcie Śledczym w G., prokurator X. Y. wskazał, że zlecił wykonanie maszynopisu, jednak nie pamięta z uwagi na upływ czasu i ilość podejrzanych, czy został on sporządzony. Należy wywnioskować, że nie było to zatem działanie celowe, noszące zamiar zlekceważenia dokonanego przesłuchania J. N., tylko być może przeoczenie, a biorąc pod uwagę rozmiar prowadzonego śledztwa, popełnienia takiego błędu nie można wykluczyć. Należy zauważyć też, że J. N. był przesłuchiwany kilka razy. Jak zeznał prokurator X. Y., cyt. „J. N. we wskazanych postępowaniach był traktowany tak samo jak inni podejrzani, w tym podejrzani tymczasowo aresztowani, a liczba wykonanych z jego udziałem czynności procesowych i czas przeprowadzenia tych czynności wskazuje jednoznacznie, że miał on w toku tych postępowań i nadal ma, jeśli chodzi o sprawę, niczym nieograniczone możliwości składania w sposób swobodny depozycji procesowych” (k. 127). Odnosząc się w dalszej kolejności do podnoszonej kwestii uniemożliwienia wykonania fotokopii całości akt sprawy, należy zauważyć, że na postanowienie wydane przez prokuratora o odmowie przyjęcia środka odwoławczego w postaci zażalenia, obrońca J. N. złożył zażalenie, które poddane zostało kontroli Sądu Okręgowego w G. w sprawie o sygn. akt [...] i na mocy postanowienia z dnia 18 maja 2020 r. doprowadziło do uchylenia zarządzenia Prokuratora Regionalnego w G. z dnia 13 lutego 2020 r. o odmowie przyjęcia zażalenia na zarządzenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie akt sprawy bez możliwości wykonania fotokopii akt sprawy (k. 142-144 akt o sygn. [...]). Jeśli chodzi zaś o uznanie J. N. za osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie tzw. „N” było to związane z depozycjami złożonymi przez P. S. i faktem, że dotyczyły one zagrożenia zdrowia, czy też życia dla podejrzanego B. W., bądź osoby dla niego najbliższej, a mianowicie małoletniej córki. Sytuacja wymagała niezwłocznego podjęcia działań, gdyż jak wynikało z zeznań P. S., który dzielił celę z J. N., wymieniony miał zlecić mu zamach na życie i zdrowie córki B. W., a także wypowiadał groźby karalne w stosunku do osoby nieokreślonego prokuratora. Z

zeznań P. S. wynika, iż J. N. proponował mu zastraszenie B. W., aby wycofał się ze swoich wyjaśnień złożonych jako współpodejrzany w sprawie Prokuratury Regionalnej w G. o sygn. akt [...], poprzez oblanie jego małoletniej córki najpierw atramentem, a gdyby to nie pomogło, to substancją żrącą (kwasem). W zamian otrzymałby pomoc w swojej sprawie i zapłatę (k. 58 akt o sygn. [...]). Decyzję o zakwalifikowaniu J. N. jako osadzonego stwarzającego poważne zagrożenie społeczne oraz poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego, podjęła Komisja Penitencjarna Aresztu Śledczego w G., działając na podstawie art. 212a § 1 k.k.w. oraz art. 88a § 1 pkt 3 k.k.w. w zw. z art. 212a § 3 k.k.w. J. N. został pouczone o prawie, terminie i sposobie wniesienia skargi na powyższą decyzję. Wniosek o zakwalifikowanie J. N. jako stwarzającego poważne zagrożenie, złożony został przez zastępcę kierownika działu ochrony w związku z powyższymi informacjami o zamiarze podejmowania przez ww. w czasie izolacji działań pozaprawnych (k. 134 akt o sygn. [...]). Natomiast trudno jest uznać w kontekście zarzutu z wniosku, że wniosek ten mógł być wypadkową działań skierowanych przez prokuratora X. Y. przeciwko J. N. Dodatkowo nie bez znaczenia pozostaje fakt umorzenia śledztwa w sprawie Prokuratury Okręgowej w B. o sygn. akt [...], wszczętego z zawiadomienia adwokata F. D. – obrońcy J. N., w którym wskazano na możliwość popełnienia przez P. S. przestępstwa fałszywego oskarżenia i obciążenia fałszywymi zeznaniami J. N. (k. 3279-3335 akt o sygn. [...]). W uzasadnieniu wskazano, iż brak jest przekonujących dowodów, które pozwoliłyby negatywnie zweryfikować przedstawioną wersję wydarzeń przez P. S. z udziałem J. N., którą to wersję podtrzymywał we wszystkich złożonych zeznaniach. W zakresie zastosowanego zabezpieczenia majątkowego, zasadnym będzie podzielenie argumentów podniesionych w treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 28 czerwca 2024 r., a mianowicie, że w toku prowadzonego śledztwa wydano kilkanaście postanowień o zabezpieczeniu majątkowym wobec różnych podejrzanych. Obrońca J. N. składał zażalenia na różne decyzje prokuratorów, w tym na postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, a decyzje te były objęte kontrolą sądową i sądy wypowiadały się w tym zakresie w ramach podejmowanych rozstrzygnięć. Wyjaśniono też, że cyt.: „pieniądze w kwocie 250 000 zł, jak też i inne składniki majątku J. N. zabezpieczone zostały w toku jak i

na potrzeby postępowania przygotowawczego. Przesłuchany w charakterze świadka X. Y. zeznał, że (...) ze środkami pieniężnymi ujawnionymi w kancelarii w momencie ich ujawnienia zaistniały okoliczności poddające w wątpliwość pochodzenie tych środków, jak i faktycznego właściciela, co uniemożliwiało bezzwłoczne wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym wobec całości tych środków. X. Y. zeznał, że polecił funkcjonariuszom policji ustalenie tej okoliczności tak by możliwe było wydanie postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych. Czynność została wykonana z opóźnieniem z uwagi na pandemię. Po wyjaśnieniu tych okoliczności X. Y. rozstrzygnął w zakresie dowodów rzeczowych zawierając jednocześnie rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu części środków, a w pozostałym zakresie uznania za dowód rzeczowy. Jeśli chodzi o zabezpieczenie majątkowe dotyczące nieruchomości będącej własnością J. N., to przy wydaniu tego postanowienia błędnie pierwotnie nie doręczono postanowienia żonie oskarżonego, która była współwłaścicielką nieruchomości, a następnie, gdy to uczyniono, postanowienie to nie odpowiadało treści postanowienia doręzonego samemu oskarżonemu. Błąd wynikał z tego, że na moment wysyłania odpisu postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym prokuratura nie posiadała oryginału przedmiotowego postanowienia, albowiem znajdował się on w aktach głównych spraw, które były przekazane do innego sądu lub Prokuratury Krajowej w toku innego postępowania incydentalnego, a akta podręczne również znajdowały się poza prokuraturą. Wobec powyższego X. Y. podjął decyzję o konwalidowaniu tego uchybienia związanego z brakiem doręczenia postanowienia wszystkim osobom uprawnionym poprzez wydrukowanie i podpisanie tego postanowienia w oparciu o plik Word, który znajdował się na jego komputerze służbowym, co do którego w tamtym momencie miałem przekonanie, że jest tożsamy treściowo z oryginałem. Jak się okazało po doręczeniu i w toku posiedzenia sądu, dokument ten nie był tożsamy treściowo. Błąd tkwił w innym zakresie zabezpieczenia, a tym samym i uzasadnienia, tak że niezwłocznie po ujawnieniu tej okoliczności ten błąd został skonwalidowany. Postanowienie zawierające błąd zostało uchylone i wyeliminowane z obrotu”. Kolejnym zachowaniem, które według wnioskującego o uchylenie immunitetu prokuratorowi, nosi znamiona czynu zabronionego było nieprzekazywanie zażaleń obrońcy do właściwego Sądu celem rozpoznania.

Należy zauważyć w omawianym kontekście, że składane w toku postępowania przygotowawczego zażalenia, były kierowane do sądu w sytuacji, kiedy prokuratura posiadała wszystkie niezbędne materiały, które należało przekazać do sądu wraz z zażaleniem. Unikano przekazywania zażaleń bez akt. Ponadto kolejny raz należy zwrócić uwagę na rozmiar prowadzonych postępowań przygotowawczych i ilość podejrzanych. Na wszelkie decyzje prokuratorów były składane przez obrońców podejrzanych zażalenia, dlatego ich ilość, a zarazem konieczność przygotowania wówczas niezbędnego materiału do sądu, mogła powodować opóźnienia. W jednym czasie mogło toczyć się kilkadziesiąt postępowań w przedmiocie rozpoznania przedmiotowych zażaleń, co powodowało konieczność bieżącej digitalizacji materiałów ze śledztwa, celem ich przekazywania do Sądu wraz z zażaleniami. Mając na uwadze powyższe, nie sposób też zgodzić się z zarzutem prowadzenia postępowań przygotowawczych przez prokuratora X. Y. w sposób przewlekły i pozorny, a w szczególności ukierunkowany wydaniem względem J. N. tylko niekorzystnych decyzji. Ponownie należy podkreślić, że postępowanie pod sygn. akt [...] toczy się od kilku lat, a jego wieloosobowy i wielowątkowy charakter uniemożliwia wykonywanie niektórych czynności jednocześnie. W prowadzonym pod sygn. akt [...] śledztwie, przesłuchani prokuratorzy wskazali, że przedmiotowe postępowanie w 2018/2019 r. było największą dotychczasową sprawą dotyczącą odwróconego łańcucha dystrybucji leków w kraju. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż przedmiotem postępowania jest trudna i skomplikowana materia, a przy tym ogromna ilość złożonych czynności śledczych. Istotną okolicznością mającą wpływ na bieg prowadzonego śledztwa był również przypadający okres pandemii koronawirusa i związane z tym utrudnienia w pracy prokuratorów. Znamienne jest także to, że skierowany do Sądu Okręgowego w G. akt oskarżenia, pomimo tego, że obejmował 27 oskarżonych, w tym J. N., to żadna z tych osób nie wysuwała tego rodzaju zarzutów względem prokuratora X. Y., co J. N..

W ocenie Sądu Najwyższego nie zachodzi również dostateczne podejrzenie popełnienia przez prokuratora X. Y. zarzucanego mu w pkt 2 wniosku przestępstwa z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 233 k.k. oraz art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., albowiem zarzut podżegania przez prokuratora X. Y. do składania fałszywych oświadczeń wiedzy w toku prowadzonych spraw o sygn. akt [...] i [...], poprzez

ustalanie z podejrzanymi oraz świadkami treści depozycji, w szczególności w kontekście J. N., nie zostały w żaden sposób uprawdopodobnione. Należy zauważyć, że nie wszystkie czynności procesowe w prowadzonych postępowaniach wykonywał prokurator X. Y., a czynności te były podzielone na zespół prokuratorów wyznaczonych do prowadzenia przedmiotowych spraw. Jak słuszenie podniesiono w treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 28 czerwca 2024 r., w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego, przesłuchani współpodejrzani, składali wyjaśnienia zarówno obciążające J. N., jak i nie. Były prowadzone też konfrontacje pomiędzy różnymi osobami. Dokonano wielokrotnych przesłuchań podejrzanych, którzy składali obszernie wyjaśnienia oraz odpowiadali na pytania. Przesłuchującymi nie byli jedynie prokuratorzy, ale wyjaśnienia podejrzanych były składane również przed funkcjonariuszami Policji i przed sądami. Mając na uwadze powyższe, trudno jest wyprowadzić wniosek, że prokurator X. Y. podejmował działania ukierunkowane na wykazanie winy J. N., poprzez namawianie współpodejrzanych oraz świadków do złożenia obciążających go oświadczeń. Wyłącznie subiektywna ocena wnioskodawcy w tej kwestii, nie może stanowić podstawy do uznania realizacji podżegania przez prokuratora w toku prowadzonych postępowań przygotowawczych do składania fałszywych wyjaśnień oraz oświadczeń wiedzy. Prokurator X. Y. również w swych zeznaniach wskazał, że cyt. „nigdy w toku kilkunastoletniej pracy w organach ścigania nie uzależniałem pozytywnych decyzji procesowych określonej treści, tym bardziej treści nieprawdziwej, jak sugeruje pokrzywdzony, a wszystkie działania w zakresie uzgadniania warunków kierowanych wniosków o konsensualne poddanie się karze przez oskarżonych zawsze były uzgadniane z moimi przełożonymi, którzy częstokroć modyfikowali te wnioski i tak w istocie było w przedmiotowej sprawie również” (k. 139).

Trzeba podkreślić, że instytucja immunitetu prokuratorskiego służy ochronie niezależności prokuratora. Jej celem jest zapewnienie prawidłowego, obiektywnego i niezależnego wykonywania przez prokuratorów zadań powierzonych im przez obowiązujące ustawodawstwo. Immunitet prokuratorski nie jest osobistym przywilejem przysługującym prokuratorowi, lecz instrumentem ustanowionym w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania przez prokuraturę zadań związanych

ze ściganiem przestępstw oraz staniem na straży praworządności (art. 2 p.p.), które powinny być realizowane przy zachowaniu zasady bezstronności, równego traktowania obywateli (art. 6 p.p.), w sposób niezależny (art. 7 § 1 p.p.).

Należy przy tym zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 137 § 1 pkt 1 p.p. prokurator odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe polegające na oczywistej i rażącej obrazie przepisów prawa. Z kolei z treści art. 143 § 1 p.p. wynika, że postępowanie dyscyplinarne w sprawie o czyn wyczerpujący znamiona przestępstwa może się toczyć niezależnie od prowadzonego co do tego czynu postępowania karnego. Działania lub zaniechania prokuratora przy wykonywaniu czynności procesowych mogą stanowić naruszenia prawa i jednocześnie być kwalifikowane jako czyn zabroniony określony w art. 231 § 1 k.k. Stanowisko, że za każde naruszenie prawa prokurator może ponosić odpowiedzialność karną, prowadzi do wniosków *ad absurdum*. Jeżeli bowiem zostanie stwierdzone naruszenie prawa, niemające charakteru oczywistego i rażącego, to prokurator nie poniesie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jednocześnie w prowadzonym równolegle postępowaniu karnym mógłby (teoretycznie) ponieść odpowiedzialność karną. W konsekwencji, w przypadku ewentualnego skazania za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, a do takich należy zaliczyć występki z art. 231 § 1 k.k., w stosunku do sprawcy będącego prokuratorem musiałoby zostać wszczęte postępowanie dyscyplinarne, którego skutkiem, wobec niespełniania przez niego przesłanki zajmowania stanowiska prokuratorskiego wymienionej w art. 75 § 1 pkt 1 *in fine* p.p., byłoby z reguły wymierzenie kary wydalenia ze służby prokuratorskiej. Tym samym to samo zachowanie, które nie stanowiąc oczywistej i rażącej obrazu przepisów prawa, nie podlegałoby ukaraniu dyscyplinarnemu, po dokonaniu oceny w postępowaniu karnym mogłoby spowodować wymierzenie najsurowszej kary dyscyplinarnej. Należy więc uznać, że jeżeli przedmiotem zarzutu we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest działanie lub zaniechanie prokuratora polegające na obrazie przepisów prawa przy wykonywaniu czynności procesowych, zakwalifikowane we wniosku jako występki z art. 231 k.k., to ewentualne uwzględnienie takiego wniosku jest dopuszczalne wyjątkowo i tylko w sytuacji,

gdy obraza przepisów prawa ma charakter oczywisty i rażący (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2024 r., sygn. akt I ZI 48/23, LEX nr 3818789).

W tym stanie rzeczy, jeśli podejrzenie popełnienia przez prokuratora X. Y. zarzucanych mu we wniosku przestępstw nie zostało dostatecznie uprawdopodobnione, zarzucane naruszenia i uchybienia w prowadzeniu postępowań przygotowawczych w wymienionych sprawach, mogą być ocenione pod kątem ewentualnego wyczerpania znamion przewinienia dyscyplinarnego.

Oczywistym jest, że sąd dyscyplinarny w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej ma obowiązek oceny dowodów na zasadach określonych w k.p.k., a więc przede wszystkim zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 135 § 14 p.p. i art. 171 ust. 1 p.p., czyli swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Uzasadnienie rozstrzygnięcia powinno zaś zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd dyscyplinarny powinien więc w pierwszym rzędzie ocenić dowody, a dopiero następnie dokonać analizy prawnej czy spełniona jest przesłanka uchylenia immunitetu, czyli czy wskazują one na wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez prokuratora zarzucanego mu przestępstwa (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2006 r., sygn. akt SNO 3/06, OSNSD 2006, poz. 25).

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że poczynione przez Sąd Najwyższy ustalenia w postępowaniu immunitetowym na podstawie przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego i dołączonych akt o sygn: [...], [...], [...] oraz [...], nie pozwalają na przyjęcie iż zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie, popełnienia przez X. Y. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w E., przestępstw opisanych we wniosku radcy prawnego M. C. – pełnomocnika wnioskodawcy J. N. z dnia 8 stycznia 2025 r.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak w uchwale.

[M. T.]

[r.g.]

